

MÜASİR DÖVRDƏ TƏHSİL VƏ ELM SAHƏSİNDƏ AZƏRBAYCAN- QIRĞIZISTAN ƏMƏKDAŞLIĞI

GÜLŞƏN HÜSEYNOVA

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında

Dövlət İdarəçilik Akademiyasının doktorantı

Azərbaycan

E-mail: gulya_dia@list.ru

Bu gün ölkəmiz dünyanın əksər ölkələri ilə sıx əməkdaşlıq münasibətlərinə malikdir. Bu ölkələr arasında etnik, dini, tarixi baxımdan bizə yaxın olan türk dövlətləri, o cümlədən Qırğızıstan Respublikası xüsusi yer tutur. Bu əlaqələr qarşılıqlı və çoxtərəfli əməkdaşlığın geniş diapazonunu, o cümlədən mədəni-humanitar, elm və təhsil sahələrini əhatə etməkdədir.

Müstəqillik qazandıqdan sonra Azərbaycan Respublikasının Qırğızıstan Respublikası ilə münasibətləri hansısa münəfiq aspektləri ilə seçilməsə də, yetərinə dinamiklik də nümayiş etdirməmişdir. Ölkələrimiz arasında investisiyaların təşviqi və qarşılıqlı qorunması haqqında, ticarət-iqtisadi əməkdaşlığı haqqında sazişlərin imzalanmasına, tərəflərin iqtisadi sahədə münasibətləri genişləndirmək niyyətlərinə baxmayaraq, iqtisadi münasibətlər yüksək səviyyədə deyildi (7). 2012-ci ilin məlumatlarına əsasən, iki dövlət arasında ticarət dövriyyəsinin həcmi cəmi 7,4 milyon ABŞ dolları təşkil etməklə, 2011-ci ilin analoji dövrü ilə müqayisədə 39,4% azalma göstərmişdir (35). Aydın ki, Azərbaycanın digər Orta Asiya respublikalarından fərqli olaraq, Qırğızıstanla tarixən iqtisadi kooperasiyasının o qədər də güclü inkişaf etməməsi, qırğız iqtisadiyyatının öz strukturunun Azərbaycan üçün cazibədarlığının aşağı olması, əməkdaşlıq üçün orta sahələrin yoxluğu və s. amillər müstəqillik illərində iqtisadi əlaqələrin dinamik artımına mənfi təsir göstərmiş və göstərməkdədir. Yalnız son illərdə, ələlxüsus da 29-31 mart 2012-ci il tarixlərində Qırğızıstan Respublikasının Prezidenti A.Atambayevin Azərbaycana rəsmi səfərindən sonra ümumi iqtisadi layihələrin həyata keçirilməsi gündəmə gəlmişdir.

Dövlətlərarası siyasi əlaqələrə gəlinə, istər dövlət və hökumət başçıların mütəmadi qarşılıqlı səfərlərinə, istərsə də MDB və Türkdilli Ölkələrin Dövlət Başçıların zirvə toplantıları zamanı ən yüksək səviyyədə görüşlər keçirməsinə, müxtəlif

önəmli sazişlərin və sənədlərin imzalanmasına baxmayaraq, hələ də qənaətbəxş səviyyədə sayıla bilməz. Qırğızıstan Özbəkistan və Qazaxıstandan fərqli olaraq, başlanğıcdan Azərbaycanla sıx və hərtərəfli münasibətlər yaratmaqda o qədər də maraqlı görünmürdü. Böyük ehtimalla, Mərkəzi Asiyanın bu dövləti ilə Azərbaycanın sovetlər dönəmində də geniş əlaqələrinin olmaması, müstəqillik dövründə isə ölkələrimizin həm siyasi, həm iqtisadi sferada maraqlarının az kəşiməsi münasibətlərin məzmununa təsir göstərməyə bilməzdi. Baxmayaraq ki, 1997-ci ildən etibarən münasibətlər intensivləşmiş və müsbət dinamika əldə etmişdir, yenə də bu münasibətlərin keyfiyyət xarakteristikası onların arzuolunan səviyyədə olduğunu söyləməyə yetərli sayıla bilməz. Qırğızıstanın Azərbaycanın ağırlı problemlərinə zaman-zaman etinasızlığı, ölkəmizin haqlı mövqeyini və tələblərini beynəlxalq müstəvidə fəal surətdə dəstəkləməkdən faktiki imtina etməsi, bu azmış kimi, hətta 2017-ci ilin martında olduğu kimi, kifayət qədər diplomatik ruhda tərtib olunmuş sənədlərdə belə Azərbaycanın Qarabağ münasibətinə dair ədalətli tələblərini dəstəkləyən müddəaları qəbul etməkdən boyun qaçırması söylənilənləri təsdiqləyir. Təbii ki, belə münasibət qardaş qırğız xalqı və onun dövləti ilə ən xoş və dost münasibətlər qurmağa çalışan Azərbaycan hökuməti tərəfindən də narazılıqla qarşılanmaqdadır.

Qırğızıstan Respublikası və Azərbaycan Respublikası arasındakı diplomatik əlaqələr 1993-cü il yanvarın 19-da verbal nota yolu ilə yaradılmışdır. 1996-cı ilin noyabrın 11-də hər iki dövlətin xarici işlər nazirliyi əməkdaşlıq haqqında protokol imzaladılar. Azərbaycan Respublikasının Qırğızıstan Respublikasındakı səfirliyi 2007-ci il dekabrın 28-də açılmışdır. 2012-ci il avqustun 10-da Bakıda açılan Qırğızıstan Respublikasının diplomatik missiyası Qırğızıstan Respublikası Prezidentinin Fərmanına uyğun olaraq 2014-cü il oktyabrın 24-də Azərbaycan

Respublikasında Qırğızistan Respublikasının səfirliliyi adını almışdır (24, s. 173-174).

1990-cı illərin əvvəllərində Azərbaycanla Qırğızistan arasında əməkdaşlıqdan danışarkən onun ilk növbədə beynəlxalq və regional təşkilatlar çərçivəsində cərəyan etdiyini qeyd etməliyik. 1993-cü ilin dekabrın 23-də Aşqabadda MDB üzvü olan dövlətlərin başçılarının toplantısı zamanı Azərbaycan prezidenti Heydər Əliyevin Qırğızistan prezidenti Əsgər Akayevlə ikitərəfli görüşü baş tutdu. Görüş zamanı ikitərəfli münasibətlərin möhkəmləndirilməsi üçün vacib olan məsələlərdən danışıldı. Qeyd edildi ki, ikitərəfli münasibətlərin möhkəmləndirilməsi üçün ənənələrin, mədəniyyətlərin, dinin ümumiliyi, dil yaxınlığı kimi möhkəm bünövrə vardır və bu bünövrəyə söykənərək, iki türkdilli dövlət arasında əməkdaşlığı daha da intensivləşdirərək, inkişafını təmin etmək vacibdir (26, s. 93).

1998-ci ilin avqustun 28-də Azərbaycan prezidenti Heydər Əliyev türkdilli dövlətlərin başçılarının 3-cü zirvə toplantısında, habelə “Manas” dastanının 1000 illiyinə həsr olunmuş təntənələrdə iştirak etmək üçün Qırğızistan Respublikasının paytaxtı Bişkek şəhərinə gəldi. H.Əliyevin “Manas” dastanının 1000 illiyinə həsr olunmuş təntənəli yığıncaqda çıxışı bir tərəfdən Azərbaycan və qırğız xalqları arasında tarixin ən ulu çağlarına varan və ortaq soykökündən doğan mədəni-mənəvi doğmalığının təsdiqlənməsi, digər tərəfdən isə xalqlarımızın müasir dövrdə münasibətlərinin mədəni-humanitar istiqamətlərinin aydın şəkildə müəyyənləşdirilməsi idi. Ulu öndər bəyan edirdi: “Əziz dostlar, burada olmağımdan istifadə edərək sizi əmin etmək istəyirəm ki, biz Azərbaycan və qırğız xalqları arasında dostluğu möhkəmləndirəcək, iqtisadiyyat, mədəniyyət, elm sahələrində, humanitar sahədə, bütün başqa sahələrdə əlaqələrimizi inkişaf etdirəcəyik. Bir-birimizə kömək edəcək, böyük Manasın qoyduğu yolla birlikdə irəliləyəcəyik” (16, Dördüncü kitab, s.233).

1997-ci il aprel ayının 23-də Azərbaycan prezidenti Heydər Əliyevin dəvəti ilə Qırğızistan Respublikasının prezidenti Əsgər Akayev rəsmi səfərlə Bakıya gəldi. Bu səfər iki dövlət arasında münasibətlərin daha dolğun hüquqi bazaya söykənməsi baxımından əhəmiyyətli oldu. Onun gedişində 13 sənəd, o cümlədən Azərbaycan Respublikası ilə Qırğızistan Respublikası arasında dostluq və əməkdaşlıq haqqında Müqavilə, habelə Yüksək ixtisaslı elmi və elmi-pedaqoji kadrların attestasiyası sahəsində Azərbaycan Respublikası

Hökuməti ilə Qırğızistan Respublikası Hökuməti arasında əməkdaşlıq haqqında Saziş imzalandı (8, s.2).

İmzalanmış sənədlər arasında “Yüksək ixtisaslı elmi və elmi-pedaqoji kadrların attestasiyası sahəsində Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Qırğızistan Respublikası Hökuməti arasında əməkdaşlıq haqqında Saziş” (28, s. 38-39) xüsusi yer tutur. Bu sazişlə tərəflər vahid elmi sahədə əlaqələrin saxlanılması və inkişafına çalışaraq, habelə yüksək ixtisaslı elmi və elmi-pedaqoji kadrların attestasiyası sahəsində əməkdaşlığın davam etdirilməsi üçün səylərini vurğulayaraq, elmi dərəcələr haqqında sənədlərin nostrifikasiyası, elmi dərəcələrin uyğunlaşdırılması və tanınması haqqında razılaşmaları bir daha təsdiqləyirdi.

1997-ci ilin aprelin 23-də Qırğızistan prezidenti Əsgər Akayevə M.Ə.Rəsulzadə adına Bakı Dövlət Universitetinin fəxri doktoru diplomu da təqdim olunmuşdur. BDU-da təşkil olunmuş mərasimdə Prezident Heydər Əliyev məzmunlu nitq ilə çıxış etmişdi (22, s.1-2). Bakı Dövlət Universitetini XX əsrdə Şərqdə, müsəlman dünyasında ilk universitet kimi səciyyələndirən Azərbaycanın dövlət başçısı, bu ali məktəbin Azərbaycanda ali təhsilin, elm və mədəniyyətin inkişaf etdirilməsində çox böyük xidmətlərini vurğulamışdır.

Sonrakı illərdə Azərbaycan – Qırğızistan siyasi münasibətləri ölkə rəhbərlərinin görüşləri ilə əlamətdar olsa da, bu cür təmaslar bir qayda olaraq çoxtərəfli əməkdaşlıq formatında, beynəlxalq və regional təşkilatlarda iştirak şəklində baş verirdi. Məsələn, 7-8 sentyabr 1998-ci ildə Bakıda keçirilmiş Tarixi İpək yolunun bərpaası üzrə Beynəlxalq Konfransın işinə Qırğız Respublikasının Prezidenti Ə.Akayev də qatılmışdı. Qırğız dövlət başçısı həmçinin 2000-ci il aprelin 8-9-da Bakıda keçirilmiş Türkdilli Ölkələrin Dövlət Başçılarının VI Zirvə görüşündə və “Kitabi-Dədə Qorqud” dastanının 1300 illik yubiley tədbirlərində iştirak etmişdi. Bundan əlavə, Azərbaycan və Qırğızistan prezidentləri 2000-ci il yanvarın 25-də Moskvada keçirilmiş MDB iştirakçı dövlətlərinin başçılarının iclasında, yanvarın 28-də Davos iqtisadi forumunda, 2001-ci il aprelin 26-27-də İstanbulda keçirilmiş Türkdilli Dövlət Başçılarının Zirvə Toplantısında, 1-3 avqust 2001-ci il tarixlərində Rusiyanın Soçi şəhərində MDB iştirakçı ölkələrinin Dövlət Başçılarının qeyri-rəsmi sammitində görüşmüşdülər. Sözügedən illərdə həmçinin hər iki ölkənin müxtəlif nazirliklərinin rəhbərlərinin qarşılıqlı səfərləri də baş tutmuşdur (7). 16 yanvar 2001-ci ildə TURKSOY-

un Daimi Şurasının XV iclasında iştirak etmək ucun Qırğızistanın Təhsil, Elm və Mədəniyyət Nazirliyinin komitə sədri E.Abdukarimov Bakıda olmuşdu. Tədbir iştirakçılarını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyev qəbul etmişdi. Bu görüşlər, sözsüz ki, ikitərəfli münasibətlərin inkişafına öz töhfəsini vermişdi.

Ölkələrimiz arasında ən yüksək dövlət səviyyəsində diplomatik təmaslar Azərbaycan Respublikası prezidenti İlham Əliyev cənablarının da rəhbərlik dönəmində davam etmiş, daha çox iqtisadi səciyyəli məsələlər üzərində cəmləşmişdir.

2003-cü il dekabrın 10-da Azərbaycan Respublikasının prezidenti İlham Əliyev Cenevrədə keçirilən İnformasiya Cəmiyyəti üzrə Dünya Sammitinin işi zamanı Qırğızistan prezidenti Əsgər Akayevlə görüşmüşdür (17, İkinci kitab, s. 166-167).

2004-cü ilin iyun ayının 1-də Qırğız Respublikasının Müdafiə naziri E.Topoyevin Bakıya rəsmi səfəri gedişində “Azərbaycan Respublikası və Qırğızistan Respublikası arasında hərbi sahədə əməkdaşlıq haqqında Saziş” imzalanmışdır. Saziş tərəflər arasında hərbi-siyasi və hərbi-texniki, həmçinin hərbi təhsil, hərbi-elmi fəaliyyət və hərbi tarix, kadr hazırlığı sahələrində əməkdaşlığı nəzərdə tutur (6, s. 1729-1732).

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İ.Əliyev 2006-cı ilin martın 15-də Qırğızistanın Dövlət katibi Dastan Sarıqulovu (17, On beşinci kitab, s. 320), mayın 4-də IX Zirvə görüşü çərçivəsində Bakıda səfərdə olan Qırğızistan Baş nazirinin birinci müavini A. Mattubraimovu (17, On altıncı kitab, s.310-311) qəbul etməsi yeni qırğız hakimiyyəti ilə əlaqələrin qurulması anlamına gəlirdi. Sonrakı illərdə ölkəmizə müxtəlif toplantı və tədbirlərdə iştirak etmək üçün Qırğızistanın müdafiə, xarici işlər nazirliklərinin, xüsusi xidmət orqanlarının nümayəndə heyətlərinin səfərləri baş tutmuşdu.

17 noyabr 2006-cı il tarixində Antalyada keçirilən türkdilli ölkələrin dövlət başçılarının VIII zirvə görüşü çərçivəsində Prezident İ. Əliyev Prezident K. Bakiyev ilə görüşmüşdür. Görüşdə siyasi sahədə əlaqələrin yaxşı səviyyədə olduğu, iqtisadi əməkdaşlıq potensialının araşdırılmasının vacibliyi vurğulanaraq, xalqlarımız arasında yaxınlığın, yaxşı siyasi əlaqələrin ikitərəfli münasibətlərin daha da genişlənməsi işində təkanverici rol oynaya biləcəyi qeyd edilmişdir (17, İyirmi birinci kitab, s.75).

17-19 noyabr 2007-ci il tarixində Bakı şəhərində keçirilmiş Türkdilli Dövlət və cəmiyyətlərinin dostluq, qardaşlıq və əməkdaşlığının XI Qurultayında

Qırğız Respublikasının Elm və Təhsil naziri K.Osmanaliyevin rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti iştirak etmişdir (30, s.4).

2 oktyabr 2009-cu il tarixində Naxçıvan şəhərində Türkdilli ölkələrin dövlət başçılarının IX zirvə toplantısı keçirilmişdir. Zirvə toplantısında Qırğızistan Prezidenti K. Bakiyev iştirak etmişdir. Zirvə toplantısının sonunda Türkdilli Ölkələrin Əməkdaşlıq Şurasının yaradılması haqqında Naxçıvan Sazişi imzalanmış və prezidentlər Türkdilli ölkələrin dövlət başçıları tərəfindən Naxçıvan bəyannaməsini qəbul etmişlər.

Səfər çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının prezidenti İ.Əliyev ilə Qırğız Respublikası prezidenti K.Bakiyev arasında keçirilmiş ikitərəfli görüş (17, Otuz səkkizinci kitab, s.23) zamanı Qırğız Respublikasının Müdafiə Nazirliyi və Sərhəd Xidmətinin hərbi qulluqçularının Azərbaycan Respublikasının hərbi təhsil müəssisələrində hazırlanması məqsədilə razılaşma əldə olunmuşdur. Bu razılaşmaya əsasən, 14-17 oktyabr 2009-cu il tarixlərində Qırğız Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Bişkek Ali Hərbi Məktəbinin rəisi general-mayor A. Kudayberdiyev hərbi təhsil sahəsində təcrübə mübadiləsi və Qırğızistan hərbi qulluqçularının Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində hazırlıq prosesi ilə tanışlıq məqsədilə Azərbaycanda səfərdə olmuşdur.

2011-ci ilin oktyabrın 30-da baş nazir Almazbek Atambayev Qırğızistanda prezident seçkilərində qalib gələrək, növbəti 6 il müddətində dövlət başçısı seçildi.

2012-ci ilin 30-31 martında Qırğızistan Respublikası prezidenti Almazbek Atambayev Azərbaycana rəsmi səfərə gəldi. Onun gedişində həm prezidentlərin, həm də hər iki ölkənin rəsmi nümayəndə heyətlərinin görüşləri oldu. Nümayəndə heyətlərinin görüşü başa çatdıqdan sonra martın 30-da Azərbaycan-Qırğızistan sənədlərinin imzalanması mərasimi keçirildi. İki dövlətin siyasi, iqtisadi və humanitar sahələrdə əməkdaşlığını nəzərdə tutan ümumən 6 sənəd imzalanmışdır ki, onların arasında “Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İ.Əliyevin və Qırğız Respublikasının Prezidenti A.Atambayevin Birgə Bəyanatı”, habelə “Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Qırğız Respublikası Hökuməti arasında mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş” mövzusunda baxımından önəm daşıyır. “Birgə Bəyanat”da (3, s. 1274-1276) tərəflər mütəmadi olaraq sıx və konstruktiv siyasi dialoqun davam etdirilməsində, Azərbaycan-Qırğız tərəfdaşlıq münasibətlərinin

inkışaf etdirilməsində qəti niyyətlərini ifadə edir, iqtisadi, ticarət, nəqliyyat, kommunikasiya, turizm, elm, təhsil, mədəniyyət sahələrində, həmçinin səhiyyə, ətraf mühitin mühafizəsi və digər sahələrdə ikitərəfli münasibətlərin dərinləşdirilməsinə hazır olduqlarını ifadə edərək dövlətlərarası qarşılıqlı əlaqələrin müvafiq müqavilə-hüquq əsasının təkmilləşdirilməsinin zəruriliyini vurğulayırdılar. Hərtərəfli əməkdaşlığın inkışafı üzrə effektiv mexanizm kimi Azərbaycan Respublikası və Qırğız Respublikası arasında ticarət-iqtisadi, elmi-texniki və humanitar əməkdaşlıq üzrə Hökumətlərarası Komissiyanın təşkili nəzərdə tutulurdu.

“Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Qırğız Respublikası Hökuməti arasında mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş” (4, s. 1092-1095) iki ölkə arasında mədəni-humanitar sferanın müxtəlif aspektləri, o cümlədən elm və təhsil sahələrində əməkdaşlığa dair zəruri hüquqi əsası təqdim edir.

Son illərdə ölkələrimizin təhsil əlaqələri intensivləşməkdədir. Qırğızıstan Respublikasının Təhsil və Elm Nazirliyinin məlumatına əsasən, 2016-cı ildə Qırğızıstanın ali təhsil müəssisələrində 42 Azərbaycan vətəndaşı təhsil alır (24, s.178). Halbuki 1990-cı illərdə qırğız ali məktəblərində 1 və ya 2 azərbaycanlı tələbə oxuyurdu. Öz növbəsində, əgər 2000/2001-ci təhsil ilində Azərbaycanda 4 qırğız tələbə təhsil alırdısa, 2013/2014-cü təhsil ilində bu rəqəm 25-ə çatmışdır (9, s. 171).

2009-cu ilin sentyabrın 14-də Qırğızıstanın Çuy vilayətinin Kant şəhərinin 4 saylı gimnaziya məktəbində Azərbaycan dili sinfi fəaliyyətə başlamışdır. Sınıf Azərbaycan səfirliyinin vəsaiti hesabına təmir olunmuş, kompüter, televiziya texnikası, azərbaycanca kitablar, yeni partalarla təchiz edilmiş və peyk rabitəsinə qoşulmuşdur.

2014-cü ilin iyunun 25-dən iyulun 2-dək İssık-Kul gölünün sahilindəki kurort-sağlamlıq kompleksində MDB ölkələrinin “Birliyin uşaqları” beynəlxalq illik mədəni - təhsil forumu keçirilmişdi. Tədbirin keçirilməsində əsas məqsəd mənəvi, mədəni ənənələri, məktəbli və gənclərin nailiyyətlərini qoruyub saxlamaq və artırmaqla MDB-nin iştirakçı dövlətlərinin təmsilçiləri üçün yeni ünsiyyət mühiti formalaşdırmaq idi. Beynəlxalq tədbirdə ölkəmizi Bakıdakı 160 nömrəli klassik gimnaziyanın ingilis dili və musiqi müəllimi L. M. Doroşenko (nümayəndə heyətinin rəhbəri) və 6 şagirdi təmsil etmişdilər (2).

Ölkələrimizin ayrı-ayrı tədris müəssisələrinin qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı da təhsil əlaqələrinin

inkışafına töhfəsini verməkdədir.

Bişkek şəhərində fəaliyyət göstərən Beynəlxalq Atatürk-Alatoo Universitetində 2010-cu ilin əvvəlində ilk dəfə olaraq Azərbaycan ədəbiyyatı fakültəsi açılmışdır. Burada çağdaş Azərbaycan ədəbiyyatı tədris edilməsi nəzərdə tutulmuşdu (23, s.6).

Qırğızıstanın Azərbaycanla elmi-təhsil əlaqələri yaratmaqda xüsusi fəallığı ilə seçilən ali məktəblərindən ilk növbədə Türkiyə Respublikasının dəstəyi ilə 1995-ci ildə əsası qoyulmuş, 1997-ci ildən Bişkekdə fəaliyyət göstərən Qırğızıstan-Türkiyə Manas Universitetinin adını çəkmək lazımdır. Bu ali təhsil qurumu Bakı Dövlət Universiteti arasında 2012-ci ilin oktyabrın 18-də anlaşma memorandumu imzalamışdır. Azərbaycanın bəzi universitetlərinin də daxil olduğu Türk Universitetlər Birliyinə də rəhbərlik edən Səbahəttin Balcının sözlərinə görə, Manas Universitetində 14 ölkənin tələbələri arasında 10 nəfər azərbaycanlı da vardır (10). Yeri gəlmişkən, son zamanlar sözügedən universitet hər il Azərbaycan vətəndaşlarının qəbulu üçün 10 yer ayırmaqdadır.

2013-cü ilin mayın 22-də Qırğızıstan-Türkiyə Manas Universiteti Azərbaycanın daha bir elmi qurumu – İqtisadi İnkişaf Nazirliyinin İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutu ilə əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalamışdır. Memorandumda kadr potensialının artırılması, birgə elmi və elmi-texniki tədbirlərin təşkili və tədqiqatların aparılması sahəsində əməkdaşlıq nəzərdə tutulmuşdur (18). Yeri gəlmişkən, sözügedən İnstitut 2012-ci ilin sentyabrın 6-da Qırğızıstan Respublikasının Milli Strateji Araşdırmalar İnstitutu ilə də əməkdaşlıq haqqında analoji anlaşma memorandumu imzalamışdır.

2015-ci ilin martın 18-də ATU-da “Qan və qan komponentlərinin hazırlanmasında müasir texnologiyalar” mövzusunda elmi-praktik konfrans keçirilmişdir. Tədbirdə Azərbaycan və Türkiyənin tanınmış hematoloqları ilə yanaşı Özbəkistan, Qırğızıstan və Tacikistandan olan mütəxəssislər də iştirak etmişdilər (5).

2016-cı ilin mayın əvvəllərində Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (ADİU) Qırğızıstan-Türkiyə Manas Universitetinin təşəbbüsü ilə yaradılan Mərkəzi Asiya Universitetlər Birliyinə (MAUB) üzv seçilmişdir. Mərkəzi Asiya Universitetləri Birliyinin məqsədi ali təhsil müəssisələri və onlarla əməkdaşlıq edən qurumlar arasında əlaqələri gücləndirmək, inteqrasiyanı dəstəkləmək, müəllim-tələbə mübadiləsini təşkil

etmək, ikili diplom proqramlarını tətbiq etmək və s. ibarətdir (33). Yeri gəlmişkən, ADİU özünün zəngin beynəlxalq əlaqələri ilə seçilən ali təhsil ocağıdır. Bu tədris müəssisəsi dünyanın 32 ölkəsinin 92 universiteti ilə ikitərəfli əməkdaşlıq müqaviləsi imzalamışdır.

2013-cü ildən ADİU Avropa İttifaqının “Beynəlxalq əlaqələr sahəsində universitet idarəçiliyinin inkişaf etdirilməsi və təkmilləşdirilməsi” adlı TEMPUS Layihəsində koordinator qismində iştirak edir. Yeri gəlmişkən, bu layihədə Bakı, Gəncə, Sumqayıt və Naxçıvan Dövlət universitetləri də yer almışdır. Layihənin regional tərəfdaşları sırasında Qırğızıstan İqtisad Universiteti və Qırğızıstan Beynəlxalq Universiteti də var. Əsas məqsədi ali təhsil sahəsində Avropa İttifaqının aparıcı ölkələrinin müsbət təcrübəsinin tərəfdaş ölkələrə gətirilməsi və həmin ölkələrin ali təhsil müəssisələrinin inkişaf etdirilməsi olan bu layihə çərçivəsində 2015-ci ilin aprelin 23-24-də ADİU-nun əməkdaşı B.Nəbiyeva və Layihənin Avropa tərəfdaşı olan İspaniyanın Santyaqo de Kompostela Universitetinin Beynəlxalq əlaqələr şöbəsinin əməkdaşı Beqona Soneyra Beloso Qırğızıstan İqtisad Universiteti və Qırğızıstan Beynəlxalq Universitetində olmuşdular (27). Yenə həmin layihə çərçivəsində dekabrın 10-da Qırğızıstan İqtisad Universitetində (QİU) “Layihə Məlumat Günü” keçirilmişdi (32). Bu layihə 2017-ci fevralında başa çatmışdır: həmin ayın 27-də Bakıda final konfrans baş tutmuşdu. Konfransda Qırğızıstanın da Elm və Təhsil nazirliyinin nümayəndəsi çıxış edərək, bu tipli layihələrdə iştirakın həm universitetlərin beynəlxalq əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi, həm də milli təhsil sistemlərinin təkmilləşdirilməsi baxımından əhəmiyyətini vurğulamışdı (31).

2012-ci ilin mayın 3-də Y. Balasagun adına Qırğız Milli Universitetində (QMU) bu tədris müəssisəsinin Beynəlxalq təhsil proqramlarının in-teqrasiya institutu tərəfindən təşkil edilmiş Tərəfdaş-ölkələrdə təhsil proqramlarının keyfiyyət standartları üzrə seminar keçirildi. Onun işində Avropa və Mərkəzi Asiyanın 9 ölkəsindən 20-dən çox tərəfdaş-universitet iştirak etmişdi. Bu tədbirdə Azərbaycanı BDU-nun müəlliməsi Lalə Bayramova, Qafqaz uni-versitetinin baş müəllimi Səbuhi Yusifov və Təhsil nazirliyinin akkreditasiya şöbəsinin əməkdaşı Aysel Ağayeva təmsil edirdi. Azərbaycanla elm və təhsil əlaqələrinə verilən önəm özünü onda göstərirdi ki, nümayəndə heyətini QMU-nun rektoru İsgəndər İsamidinov şəxsən özü qəbul etmiş, Azərbaycanın ali məktəbləri ilə əməkdaşlığın formaları barədə

müzakirələr aparmışdı (37). Yeri gəlmişkən, Y. Bala-sagun adına Qırğız Milli Universiteti Azərbaycanla yetərincə sıx münasibətlər qurmağa müvəffəq olmuşdur. 2013-cü ilin mayın 30-da QMU-nun 80 illiyi ilə bağlı təntənəli mərasimə Azərbaycandan gəlmiş elm və təhsil xadimləri də qatılmışdı (36). QMU yaxın zamanlarda Azərbaycandan olan investorların yatırımları hesabına özünün elmi mərkəzini tikməyi planlaşdırır. Bu Mərkəz uni-versitetin sonrakı texniki inkişafının rəhni kimi düşünülməkdədir (34).

2015-ci ilin oktyabr ayının 28-30-da Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetində XIII Beynəlxalq Türk Dünyası İctimai Elmlər Konqresi keçirilmişdi. Onun işində dünyanın 12 ölkəsindən 250-ə yaxın elm adamı, həmçinin 10-a yaxın xarici universitet rektoru, o cümlədən Qırğızıstanın İqtisadiyyat və Biznes Universitetinin təmsilçiləri iştirak etmişdilər (29).

Yeri gəlmişkən, bir başqa Azərbaycan ali məktəbi – Dillər Universiteti də TEMPUS proqramının FLEPP layihəsində iştirak etmişdi. Həmin layihənin 2016-cı ilin oktyabrın 21-də olmuş yekun konfransında Qırğızıstanın Elm və Təhsil Nazirli-yinin nümayəndəsi S. Andreşeva çıxış edərək, layihənin təhsil sahəsi üçün önəmli olduğunu bildirmişdi (1).

TEMPUS proqramı çərçivəsində Qırğızıstanın elm və təhsil müəssisələri ilə əməkdaşlıq edən bir başqa Azərbaycan tədris ocağı Odlar Yurdu Uni-versitetidir. Bu universitet 2011-2014-cü illərdə əsas məqsədi tərəfdaş ölkələrdə təhsil proqramlarının keyfiyyət təminatı üçün Avropa standartlarına və təlimatlarına uyğun gələn sənədləşmə sistemi yaratmaqdan ibarət olan II TEMPUS proqramına qatılmışdır. Layihə çərçivəsində Odlar Yurdu Uni-versiteti digər ölkələrin müvafiq qurumları ilə yanaşı, Bişkek Maliyyə və İqtisad Akademiyası, Qırğızıstanın Təhsil Şəbəkə Assosiasiyası, Narın Dövlət Universiteti, Qırğızıstan Təhsil və Elm Na-zirliyi, Y.Balasagun adına Qırğız Milli Universiteti ilə əməkdaşlıq etmişdir (25).

Ölkəmizin bir başqa ali məktəbi – Avrasiya Uni-versiteti də xarici əlaqələrini genişləndirməkdədir. 2013-cü ilin oktyabrın 30-da o Qırğızıstan respublikasının İssık-Kul Dövlət Universitetinin rek-torunun 3 günlük səfəri çərçivəsində bu təhsil ocağı ilə elm, təhsil və əməkdaşlığa dair müqavilələrə imza atmışdır (11).

Daha öncə haqqında danışdığımız İqtisadi İslahatlar Elmi-Tədqiqat İnstitutu Qırğızıstanın müvafiq elmi qurumları ilə müxtəlif birgə layihələr

çərçivəsində əlaqələrini inkişaf etdirməkdədir. 2016-cı ilin fevralın 22-dən 26-dək İqtisadi İslahatlar Elmi-Tədqiqat İnstitutu Bışkekdə Qırğızıstanın Maliyyə Nazirliyi, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı, İslam İnkişaf Bankı, "AEEC Təlim və Tədqiqat Mərkəzi" MMC ilə birgə "İqtisadi siyasət üçün təsir analizləri" mövzusunda ikinci regional təlim keçirmişdir. Təlimin məqsədi iqtisadi siyasətin analitik təhlili üçün metodoloji yanaşmaların tətbiqinə dair müvafiq məlumat bazasının formalaşdırılması və sahə üzrə mütəxəssislərin hazırlanmasıdır (19).

Təhsillə yanaşı, iki ölkə arasında elmi əlaqələr də son dövrdə artan xətt üzrə inkişaf etməkdədir. Həm AMEA strukturuna daxil qurumlar, həm də digər elmi müəssisələr müvafiq qırğız qurumları ilə əməkdaşlığını gücləndirir. Həm ölkəmizdə təşkil olunan müxtəlif tədbirlərə Qırğızıstan alimlərinin qatılması, həm də Qırğızıstanda keçirilən konfrans və forumlarda azərbaycanlı elm mütəxəssislərinin iştirakı deyilənlərə sübutdur.

Qırğızıstan Elmlər Akademiyası Manasşünaslıq Milli Mərkəzinin "Ədəbiyyat və İncəsənət məsələləri" jurnalının 2009-cu ildə çıxmış birinci nömrəsi Azərbaycan-Qırğızıstan dostluğuna həsr edilmişdi. Jurnalın sözügedən sayında əməkdar elm xadimi, AMEA-nın A.A. Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun direktoru Yaqub Mahmudovun "Ümummilli lider Heydər Əliyev və XX əsrin ikinci yarısında Azərbaycan" və "Azərbaycanlılar" adlı məqalələri, həmçinin qırğız akademiki Turar Koyçuyevin ulu öndərə həsr olunmuş "Heydər Əliyevin beş zirvəsi" materialı dərc olunmuşdur. Nəşrdə BDU-nun professoru Aqil Hacıyevin "Mir Cəlalın yaradıcılığında Qərb və rus ədəbiyyatı", filologiya elmləri namizədləri Ş.İskəndərova və S.Eqimbayevanın "Mir Cəlalın "Bir gəncin manifesti" romanı haqqında", Bəxtiyar Vahabzadənin qırğız yazıçısı Çingiz Aytmatov haqqında məqalələri də yer almışdır (21, s.2).

2011-ci ilin mayında Bışkek şəhərində fəaliyyət göstərən Manas universitetində "Müasir şəraitdə türk ədəbi dillərinin qarşılıqlı əlaqələri və qarşıda duran vəzifələr" mövzusunda keçirilən beynəlxalq konfransa AMEA Naxçıvan Bölməsinin İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü, professor Əbülfəz Quliyev də qatılmışdı. Onun "Müasir şəraitdə Azərbaycan dilinin türk dilləri içərisində yeri və qarşıda duran vəzifələr" mövzusunda çıxışı iştirakçılar tərəfindən maraqla qarşılanmışdı (14).

2011-ci ilin iyulun əvvəllərində Bakıda keçirilən Türk Dünyası Riyaziyyat Cəmiyyətinin (TDRC) IV

konqresində dünyanın 20 ölkəsindən, o cümlədən Qırğızıstandan gəlmiş alimlər iştirak etmişdilər (12, s. 6). Konqresin bölmə iclaslarında riyaziyyatın nəzəri və tətbiqi problemlərinə, bu elmin tədrisi metodikası məsələlərinə həsr edilmiş 314 məruzə dinlənilirdi və geniş müzakirə olundu. Azərbaycanın təhsil naziri Misir Mərdanov növbəti üç il müddətinə TDRC-nin prezidenti, akademik Fikrət Əliyev (Azərbaycan), professor Etibar Pənahov (Türkiyə), akademik Amanbek Jaynakov (Qırğızıstan), professor Narqozu Danayev (Qazaxıstan) vitse-prezident seçildilər. Yeri gəlmişkən, qeyd edərdik ki, 1999-cu ildə təsis olunmuş TDRC öz sıralarında Azərbaycan, Türkiyə, Rusiya, Qırğızıstan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Çin, ABŞ, Monqolustan və Avropa ölkələrindən olan riyaziyyatçıları birləşdirir.

6-9 iyul 2011-ci ildə İssık-Kul gölünün sahilində 12 ölkənin nümayəndələrinin qatıldığı travmatoloq və ortopedlərin 2-ci Avrasiya konqresi keçirilmişdir. Konqresdə Azərbaycan Səhiyyə Nazirliyi Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutunun direktoru, professor Vaqif Verdiyev konqres prezidentinin müavini qismində iştirak etmişdir. Onun ortopediyanın ən mürəkkəb sahələrinə aid 3 maraqlı məruzəsi iştirakçıların böyük marağına səbəb olmuş, konqresin prezidenti, Qırğızıstanın səhiyyə naziri, professor S.A.Cumabekov və digər iştirakçılar Azərbaycanla ortopediya və travmatologiya sahəsində birgə çalışmaların qurulmasında və toplantıların aparılmasında maraqlı olduqlarını bildirmişdilər (15).

2013-cü ilin noyabrında Bışkekdə "Qırğız xaqanlığı türkdilli xalqların orta əsrlər dövlətçiliyi və mədəniyyəti kontekstində" adlı ikinci beynəlxalq elmi konfrans keçirilmişdi. Konfransda Azərbaycanı AMEA-nın Tarix İnstitutunun elmi mütəxəssisləri professor Nərgiz Axundova və tarix elmləri doktoru Xeyirbəy Qasimov təmsil etmişdilər (20).

2014-cü ilin dekabrın 9-da M.F. Axundov adına Azərbaycan Milli Kitabxanasında Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin və TÜRKSÖY-un birgə təşkilatçılığı ilə görkəmli qırğız şairi, ozanı və bəstəkarı Toktoqulun anadan olmasının 150 illiyinə həsr edilmiş Beynəlxalq elmi konfrans keçirilmişdi. Tədbirdə qırğızıstanlı sənətcinin ifası dinlənilmiş və Toktoqula həsr edilmiş film nümayiş olunmuşdu (13, s.6).

Azərbaycan-Qırğızıstan münasibətlərinin son 25 ilinin icmalı göstərir ki, bu münasibətlər ümumən hamar olmuşdur. Ölkələrimiz istər Türkdilli dövlət başçıları görüşləri, daha sonra Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurası Zirvə Toplantıları, istər İslam

Əməkdaşlıq Təşkilatı, istərsə də MDB Dövlət Başçıları Şurası çərçivəsində dialoq aparmaqdadır. Ümumən ölkələrimiz arasında ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığın müxtəlif sahələrini əhatə edən 50-dən artıq müqavilə və saziş imzalanmışdır. Humanitar, o cümlədən elm və təhsil sahəsində əlaqələr son illərdə artmaqda olan əməkdaşlığın müxtəlif formalarında təzahür etməkdədir.

Azərbaycanın Qırğızıstanla elm və təhsil əlaqələrinin araşdırılması bizə söyləməyə əsas verir ki, onlar yüksələn dinamika nümayiş etdirməkdədir. Həm ikitərəfli müqavilələr, həm beynəlxalq layihələr, həm də ayrı-ayrı elm və təhsil müəssisələrinin təşkil etdikləri tədbirlər – konfranslar, simpoziumlar, seminarlar çərçivəsində əməkdaşlıq inkişaf etməkdədir.

Açar sözlər: Azərbaycan, Qırğızıstan, elmi əməkdaşlıq, təhsil əlaqələri

ƏDƏBİYYAT SİYAHISI

1. ADU-da TEMPUS proqramının FLEPP layihəsinin yekun konfransı keçirildi // <http://www.adalet.az/w111153/details/#.WgruI5TEfIU>
2. Azərbaycan məktəbliləri beynəlxalq mədəni-təhsil forumundan qayıdıblar. "Azərbaycan müəllimi" qəz., 2014, 18 iyul
3. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Qırğız Respublikasının Prezidenti A. Atambayevin Birgə Bəyanatı, 30 mart 2012-ci il // Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, №7, s. 1274-1276
4. Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Qırğız Respublikası Hökuməti arasında mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş, 30 mart 2012-ci il // Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, №6, s. 1092-1095
5. ATU-da beynəlxalq konfrans keçirilir // <http://www.amu.edu.az/az/news/471>
6. Azərbaycan Respublikası və Qırğızıstan Respublikası arasında hərbi sahədə əməkdaşlıq haqqında Saziş, 1 iyun 2004-cü il // Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, №6, s. 1729-1732
7. Azərbaycan - Qırğızıstan münasibətləri // <http://lib.aliyevheritage.org/az/9093787.html>
8. Azərbaycan – Qırğızıstan sənədlərinin imzalanması. "Azərbaycan" qəzeti, 1997, 24 aprel, №79, s.2
9. Azərbaycanda təhsil, elm və mədəniyyət. Statistika məcmuə. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi. Bakı, 2014, 498 s.

10. Bakı Dövlət Universiteti ilə Qırğızıstan-Türkiyə Manas Universiteti arasında anlaşma memorandumu imzalanmışdır. "Azərbaycan" qəzeti, 2012, 19 oktyabr

11. Bakı və Qırğızıstan universitetləri əməkdaşlıq edəcək // <http://simsar.az/news/a-40978.html>

12. Bakıda keçirilən Türk Dünyası Riyaziyyat Cəmiyyətinin IV konqresi başa çatdı. "Azərbaycan" qəzeti, 2011, 6 iyul, №144

13. Bakıda qırğız şairi Toktoqulun 150 illiyinə həsr olunmuş Beynəlxalq elmi konfrans. "Azərbaycan" qəzeti, 2014, 10 dekabr

14. Bişkek şəhərində təşkil olunan beynəlxalq konfransa həmyerlimiz də qatılıb // <http://ameanb.nakhchivan.az/?p=650>

15. Elmi əməkdaşlıq üçün yeni üfüqlər açılır. "Xalq qəzeti", 2012, 15 mart

16. Əliyev H. Müstəqilliyimiz əbədidir: Çıxışlar, nitqlər, bəyanatlar, müsahibələr, məktublər, məruzələr, müraciətlər, fərmanlar [Mətn], Çoxcildlik.

17. Əliyev İ. İnkişaf – məqsədimizdir. Çoxcildlik, Bakı: Azər nəşr, Müxtəlif illər

18. İqtisadi İslahatlar Elmi Tədqiqat İnstitutu ilə Qırğızıstan-Türkiyə Manas Universiteti arasında əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalanmışdır. "Azərbaycan" qəzeti, 2013, 23 may

19. "İqtisadi siyasət üçün təsir analizləri" mövzusunda təlim başa çatmışdır // <http://www.ier.az/az/snews.php?id=13>

20. Kəngərli Q. Bişkekdə Böyük Qırğız Xaqanlığının 1170 illiyinə həsr edilmiş elmi konfrans keçirilir. "Azərbaycan" qəzeti, 2013, 16 noyabr

21. Qırğızıstan Elmlər Akademiyası Manasşünaslıq Milli Mərkəzinin "Ədəbiyyat və incəsənət məsələləri" jurnalının birinci nömrəsi Azərbaycan-Qırğızıstan dostluğuna həsr edilmişdir. "Azərbaycan" qəzeti, 2009, 1 mart, № 48

22. Qırğızıstan prezidenti Əsgər Akayevə Bakı Dövlət Universitetinin fəxri doktoru diplomu təqdim edilmişdir. "Azərbaycan" qəzeti, 1997, 25 aprel, №80

23. Qırğızıstanda fəaliyyət göstərən beynəlxalq Atatürk-Alatoo Universitetində Azərbaycan ədəbiyyatı fakültəsi açılmışdır. "Azərbaycan" qəzeti, 2010, 29 yanvar, № 22

24. Müstəqil Azərbaycanın 25 ili səfirlərin gözü ilə (məqalələr toplusu). Bakı: "BEST-TMS" MMC, 2016, 645 s.

25. Odlar Yurdu Universiteti. Beynəlxalq əlaqələr şöbəsi // <http://www.oyu.edu.az/index.php?newsid=35>

26. Ruintən S. *Azərbaycan türk dövlətləri ilə siyasi əlaqələr sistemində (XX əsrin 90-cı illəri)*. Bakı, "Adiloğlu", 2005, 236 s.

27. TEMPUS layihəsi çərçivəsində tərəfdaş universitetlərə monitoring səfərləri həyata keçirilib // <http://unec.edu.az/tempus-layihesi-cercivesinde-terefdas-universitetlere-monitorinq-seferleri-heyata-kecirilib/>

28. Təhsil sahəsində imzalanmış saziş və protokollar // <http://edu.gov.az/upload/file/Beynelxaql-emekdashliq/beyn-elaqeler-azishler.pdf>

29. *Türk dünyasının alimləri UNEC-də* // <http://unec.edu.az/turk-dunyasinin-alimleri-unec-de/>

30. *Türkdilli Dövlət və cəmiyyətlərinin dostluq, qardaşlıq və əməkdaşlığının XI Qurultayının açılış mərasimi*. "Azərbaycan" qəzeti, 18 noyabr, №260

31. UNEC-in koordinatorluğu ilə Qırğızstanda "Layihə Məlumat Günü" keçirilib // <http://unec.edu.az/unec-in-koordinatorlugu-ile-qirgizistanda-layihemelumat-gunu-kecirilib/>

32. UNEC Mərkəzi Asiya Universitetlər Birliyinə üzv seçilib // <http://unec.edu.az/unec-merkezi-asiya-universitetler-birliyin-uzv-secilib/>

33. Vəliyev İ., Muxtarov K. *Heydər Əliyev və türk dünyası*. Bakı, AzAtaM, 2003, 89 s.

34. *Azərbaycan-Kirgiziya. Dvustoronnie otnosheniya. Posolstvo Azerbaydzhanskoy Respubliki v Kirgizstane* // <http://bishkek.mfa.gov.az/content/3>

35. Буранов А.Б. *Развитие Кыргызско - Азербайджанского межгосударственного, экономического и культурного сотрудничества на современном этапе* // Вестник КРСУ, 2016, т. 16, № 10, с. 132-136

36. *Культурно-гуманитарное сотрудничество* // <http://mfa.gov.kz/ru/baku/content-view/kulturno-gumanitarnoe-sotrudnicestvo>

37. <http://islamworld.preslib.az/page/rKm9OLltie>; <http://www.diaspora.gov.az/?options=content&id=197>

Гульшан Гусейнова

**Аспирант Академия Государственного
Управления при Президенте
Азербайджанской Республики
gulya_dia@list.ru**

**Сотрудничество между Азербайджаном и
Киргизстаном в сфере науки и образования в
современных условиях**

РЕЗЮМЕ

В представленной статье прослеживается развитие взаимосвязей между Азербайджаном

и Киргизстаном в сфере образования и науки. Отношения между двумя братскими народами прошли специфический путь развития. Исследования показывают, что азербайджано-киргизское сотрудничество в первую очередь происходило в рамках международных и региональных организаций (СНГ, Совет Сотрудничество Тюркоязычных Государств, Организация Исламского Сотрудничество и т.д.). В целом, между странами было подписано более 50 договоров и соглашений, охватывающих различные сферы двухстороннего сотрудничества. Хотя в первые годы после обретения независимости культурно-гуманитарное сотрудничество, включая научные и образовательные связи, находилось в застывшем состоянии, в последние годы они динамично развиваются.

Ключевые слова: *Азербайджан, Киргизстан, научное сотрудничество, связи в образовательной сфере*

Gulshan Huseynova

**PhD student of Academy of Public
Administration under the President of the
Republic of Azerbaijan
gulya_dia@list.ru**

**Cooperation between Azerbaijan and
Kyrgyzstan in the field of science
and education in modern conditions
SUMMARY**

The presented article traces the development of the relationship between Azerbaijan and Kyrgyzstan in the field of education and science. Relations between the two fraternal peoples have passed a specific path of development. Studies show that the Azerbaijani-Kyrgyz cooperation primarily occurred within the framework of international and regional organizations (CIS, Cooperation Council of Turkic-speaking States, Organization of Islamic Cooperation, etc.). In general, more than 50 treaties and agreements were signed between the countries, covering various areas of bilateral cooperation. Although in the first years after independence, cultural and humanitarian cooperation, including scientific and educational ties, was in a frozen state, in recent years they have been developing dynamically.

Keywords: *Azerbaijan, Kyrgyzstan, scientific cooperation, relations in the educational sphere.*